שמיני

א. שוין געריידט פיל מאל ווען חלוקת הסדרות — ג"ן סדרים דאורייתא [1] — אז הגם אין יעדער סדרה זיינען דא כמה פרשיות, וואס יעדער פרשה איז אן ענין בפני עצמו, פונדעסטוועגן, פון דעם גופא וואס אלע פרשיות זיינען אין דער זעלבער סדרה, איז א הוכחה אז עס בינדט זיי איין נקודה משותפת.

און וויבאלד אז דער תוכן פון יעדער זאך ווערט ארויסגעבראכט און אנגע־דייט אין "שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש" [2] — איז מובן, אז די נקודה התיכונה [וועלכע איז דא אין אלע ענינים פון דער סדרה] איז מרומז אין דעם נאמען פון דער סדרה (וואס פון די שמות הסדרות זיינען דאך נעמען עפ"י תורה) [3].

און אע"פ אז בנוגע דעם תוכן הפרטי פון יעדער באזונדער פרשה, איז דער חילוק צווישן דער ערשטער און דער לעצטער פרשה פון איין סדרה גרעסער ווי דער חילוק צווישן דער ערשטער פרשה פון א סדרה און דער לעצטער פרשה פון דער סדרה שלפני' — וויבאלד די פרשיות זיינען בסמיכות איינע צו דער צווייטער (און "סמוכים" איז דאך א לימוד ע"פ תורה [4]), בעת אז צווישן דער ערשטער פרשה און דער לעצטער אין איין סדרה, זיינען פארן כמה פרשיות המפסיקות ביניהן — איז אבער די נקודה משותפת הנ"ל פארן דוקא ביי די פרשיות (אפילו ניט סמוכות) וואס זיינען אין דער זעלבער סדרה [5].

ב. פון דעם איז מובן אויך בנוגע צו אונזער סדרה, אז טראץ דעם וואס מצד אחד האט די התחלת הסדרה "ויהי ביום השמיני" א סך מער שייכות צום סיום הסדרה שלפני' ווי צו דער פרשה "זאת החי' גו'" [6] (וואס איז ביים סיום פון סדרת שמיני) — וכמובן אויך בפשטות, אז "ויהי ביום השמיני" קומט בהמשך צום ענין פון שבעת ימי המילואים שבסיום פון דער פריערדיקער סדרה, משא"כ מיט "זאת החי'" האט עס לכאורה ניט קיין שייכות — וויבאלד אבער אז יעדע סדרה האט א נקודה מיוחדת, וואס אין איר איז זי אויס־געטיילט פון אלע אנדערע סדרות, איז פארשטאנדיק, אז די פרשיות "ויהי ביום השמיני" און "זאת החי'" האבן ביידע איין תוכן מיוחד וואס איז ניטא אין פרשת "קח את אהרן גו'" [7]; און דער דאזיקער תוכן ווערט ארויסגעבראכט אין שם הסדרה — "שמיני".

ג. פון דעם וואס אינעם נאמען פון דער סדרה איז ניט אנגעדייט אז דא רעדט זיך ווען (שמיני ל)מילואים, און

---

1) ראה זח"א (מהנ"ע) קד, ב. ח"ב רו, ב. תקו"ז תי"ג (כט, רע"ב). ועוד.

2) ראה שער היחוד והאמונה פ"א.

3) ראה בכל הנ"ל לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך.

4) גם בפשט"מ (וגם מסדרה אחת לסדרה לפנ"ז — ראה פרש"י ר"פ משפטים. ר"פ בהעלותך. ר"פ שלח). ולא רק במשנה תורה. וראה ברכות כא, ב. וש"נ.

5) ראה גם לקו"ש ח"ח ע' 114.

6) יא, ב ואילך. והפרשיות שלפנ"ז כולם היו ביום שמיני למילואים ע"פ פשטות הכתובים. ולהעיר מפרש"י שם: את כולם השוה כו' לפי שהושוו בדמימה כו'.

7) צו ח, ב ואילך.

אפילו ניט אַז ס׳רעדט זיך וועגן אַן אַכטן טאָג בכלל — וואָרום די סדרה הייסט ניט „יום שמיני״ [8], נאָר „שמיני״ (סתם) — איז מובן, אַז דאָ איז נוגע דער כללות׳דיקער ענין פון „שמיני״ — אַן אַכטער — און ניט דער פרטיות׳דיקער ענין (פון מילואים אַדער ימים) אין וועלכן ער איז דער אַכטער.

וע״פ המבואר (לעיל ס״ב) — אין דעם חילוק צווישן דער שייכות צום סיום הסדרה שלפני׳ און דער שייכות צו אַן אַנדער פרשה אין דער סדרה גופא — קומט אויס, אַז פרשת „קח את אהרן״ פון דער פריערדיקער סדרה איז — בנוגע נקודה המשותפת — בלויז אַ הקדמה צו „שמיני״, אַבער ניט אַז זי איז אַ טייל פון „שמיני״ [בדוגמא ווי דאָס איז בפשטות, אַז די „שבעת ימי המילואים״ זיינען אַ הקדמה צום יום השמיני]; משא״כ „זאת החי״ איז אַ טייל פון „שמיני״ גופא.

ד. וועט מען עס פאַרשטיין בהקדים, וואָס אין דעם תוכן פון מספר „שמיני״ געפינט מען צוויי קצוות: פון איין זייט, וויזט דער מספר שמיני אויף אַן ענין וואָס איז מובדל בערך פון די ז׳ שקדמו לו; און ווי דער כלי יקר [9] איז מבאר, אַז אַלע ענינים פון דער בריאה זיינען במספר ז׳, און דער מספר „שמיני״ איז „מיוחד אליו יתברך״.

און דער פירוש דערפון איז, כמבואר בכמה מקומות [10], אַז דער מספר „שבעה״ איז ניט בלויז כולל די ענינים וואָס אין דער בריאה גופא, נאָר אין דעם וועלט נכלל אויך דער אור אלקי וואָס איז זיך מתלבש אין דער בריאה [11], און „שמיני״ איז מרמז אויף דעם אור וואָס איז העכער פון התלבשות אין וועלט, בחי׳ האור שלמע׳ מהשתל׳ [12].

אַבער לאידך גיסא, ווייזט דער טייטש פון וואָרט „שמיני״ גופא — אַכטער — אַז דאָס איז ניט קיין ענין בפני עצמו, נאָר אַ זאַך וואָס האָט אַ שייכות (און קומט בהמשך) צו די ענינים פון „שבעה״.

און דאָס איז דער אויפטו אין דעם ענין פון „שמיני״ — אין דעם דריקט זיך אויס די שלימות אין גילוי אלקות: דער תכלית הכוונה איז, אַז אויך דער אור וואָס איז העכער פון השתלשלות זאָל נמשך ווערן (בגילוי) אין וועלט — און דאָס איז מרומז אין וואָרט „שמיני״, אַז אויך דאָס וואָס ס׳איז מובדל און העכער פון דער בריאה (פון בחי׳ „שבעה״ — כנ״ל בכלי יקר), זאָל זיין אין אַן אופן פון „שמיני״ וואָס איז שייך צו (בחינת ז׳) די ענינים הבריאה.

ה. און דאָס איז אויך דער ביאור וואָס דער „כנור של ימות המשיח״ [13] וועט זיין פון „שמונה נימין״ [14]:

דער חידוש וואָס וועט זיך אויפטאָן בימות המשיח — „ונגלה כבוד הוי׳ וראו כל בשר״ [15], אַז טראָץ דעם וואָס „כבוד הוי״ איז באין ערוך העכער פון דער

---

8) להעיר שברמב״ם בסדר תפלות כו׳ בסופו כ׳ ויהי ביום השמיני.

9) ריש פרשתנו. וראה רבינו בחיי כאן.

10) ראה ד״ה ויהי ביום השמיני דשנת תש״ד ותש״ה. לקו״ש ח״ג ע׳ 974.

11) ראה תש״ד שם סוף סעיף י״ד (ותש״ה) שבזה נכלל גם אור הסוכ״ע.

12) וכל׳ הכלי יקר „כי מספר זה מיוחד אליו יח׳״.

13) שהובא בכלי יקר שם.

14) ערכין יג, ב. וראה לקו״ת תזריע כא, ד.

15) ישעי׳ מ, ה. וראה כלי יקר שם „שלימות המשיח נגלה כבוד ה׳ וראו כל בשר כי ה׳ אחד ויוכב על ז׳ כו׳״.

בריאה[16], וועט ער דאָן זיין בגילוי אין אַן אופן פון „וראו כל בשר" — אין אַ ראי' מוחשית פון בשר הגשמי[17], ביז אַז דער גילוי בחי' כבוד הוי' וועט זיין (ניט בדרך חידוש, נאָר) בדרך פשיטות אין עולם הגשמי.

ד. ה. אַז דאָס וואָס דער בשר הגשמי וועט זען „כבוד הוי'", וועט עס זיין מצד די תכונות און טבע פון זיין (דאָמאָלס־דיקער) גשמיות'דיקער מציאות, וואָס דעמאָלט איז עס דער אמת'ער אופן פון „בדרך פשיטות":

בשעת דער בשר „זעט" כבוד הוי' נאָר מצד דעם וואָס דער „כבוד הוי'" איז בלי גבול און דערפאָר קען ער אַראָפקומען אויך למטה מטה ביז צו „געזעהן" ווערן אויך דורך בשר הגשמי[18] [דאָס נעמט זיך אָבער ניט מצד די תכונות של הבשר גופא] — דעמאָלט איז דער גילוי אלקות אין וועלט (אפילו ווען דאָס קומט אין ראי' מוחשית[19]) אין אַן אופן פון „חידוש": ס'איז אַ אויפטו און אַ הוספה אין עולם, וויבאַלד אַז דאָס וואָס דער בשר „זעט" כבוד הוי' איז עס ניט מצד זיין טבע.

דער (אמת'ער) פירוש פון „בדרך פשיטות" איז, אַז דאָס וואָס דער בשר וועט זען „כבוד הוי'" וועט עס זיין מצד די תכונות און טבע פון דעם בשר גופא[20] אין דעם זעלבן אופן ווי עיני בשר זעען דברים גשמיים, וואָס דאָס איז מצד דער טבע ותכונה פון די עיני בשר גופא[21].

און דאָס איז די שייכות פון ימות המשיח מיט מספר „שמונה": דער „ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר" (וואָס וועט זיך אויפטאָן בימות המשיח) דריקט אויס די צוויי קצוות הנ"ל וואָס אין בחי' „שמונה": דער „כבוד הוי'" איז העכער און מובדל בערך פון דער בריאה וואָס איז במספר ז', און אעפ"כ וועט ער נתגלה וועלן אין וועלט אין אַזאַ אופן אַז דאָס (זעען דעם גילוי) וועט זיין מצד

---

16) ראה ד"ה מצה זו תרע"ה (בהמשך תער"ב ח"ב ע' תתקל) דכבוד ה' הוא מל' דא"ס כמו שהוא לפנה"צ.

17) וראה תו"ח תצוה תפב, א ואילך. שער האמונה פכ"ה. ובתו"ח שם: אפילו בהמות יכירו את בוראם ויבין כל יצור כו'.

18) ראה המשך תער"ב שם ע' תתקלא שעד"ז ה' בעת מ"ת.

19) בכללות כשהגילוי הוא באופן של ראי' הר"ע של פשיטות ולכן הובא הדוגמא לזה (המשך תער"ב שם ע' תתקלה) מקי"ס וביהמ"ק: בשעת קי"ס ראו הכל גילוי האוא"ס כו' וכן בביהמ"ק דכשם שבא לראות כך בא ליראות (חגיגה ב, א. וש"נ),

אמנם אמיתית הענין דבדרך פשיטות הוא כאשר בא מצד טבע הבשר גופא, משא"כ בעת קי"ס ה' זה „מצד הגילוי דאוא"ס" ועד"ז בביהמ"ק ש„ה' גילוי אוא"ס" ולכן אמיתית הפשיטות תהי' לעת"ל, ראה שם ע' תתקלו „וביותר מזה יהי' לעתיד כו'". וראה שם ח"ג ס"ע א'רסג ואילך.

20) „וכמו"כ בגילוי הנבואה שיהי' לעתיד בכאו"א וכמ"ש ואשפוך את רוחי על כל בשר גו' ולא כמו גילוי הנבואה בנביאים שיש בזה כמה תנאים כו' ואחר כ"ז הי' גילוי הנבואה כדבר פלא שלמעלה מהטבע כו' משא"כ לעתיד יהי' הנבואה כמו דבר טבעי" (המשך שם ע' תתקלו). והיינו, אף שגילוי הנבואה הוא באופן של ראי' הרי מכיון שצריך לזה כמה תנאים כהקדמה לזה „אין הנבואה חלה אלא על כו'" (רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ז ה"א) וגם לאחרי כל התנאים אלו אין מתנבאין בכל עת שירצו אלא מכוונים דעתם וכו' (שם ה"ד), וגם כשמכוונים דעתם „אפשר שתשרה שכינה עליהן ואפשר שלא תשרה" (שם ה"ה), וגם בזמן גילוי הנבואה צריך להיות ההכנה וכמו ויפשט גו' וראה ואפול על פני (כהובא בההמשך שם), הרי מוכח, שלא רק שאי"ז בדרך פשיטות מצד טבע המטה אלא גם ש„הטבע לא יוכל לקבל זאת וע"כ הי' צ"ל הפשטת הגשמי וביטול החושים כו'" — דבר חידוש.

21) ראה בהמשך שם „דכמו שעכשיו תפיסת היש והמציאות הוא דבר טבע, כמו"כ יהי' לעתיד תפיסת האלקות כדבר טבעי כו'".

טבע העולם גופא — דער „אכטער" וועט זיין צוזאמען מיט די „זיבן".

ו. מען דארף אבער פארשטיין: דאס וואס די וועלט איז איצט אין א אופן וואס אין איר זעט זיך ניט קיין אלקות [אפילו ניט די דרגא אין אלקות וואס איז בערך הבריאה], איז עס דאך (ניט קיין צוגעגעבענע זאך אויף דער מציאות פון וועלט, נאר) דערפאר וואס די וועלט איז באשאפן געווארן אין אזא אופן — היינט וויבאלד אז דער העלם והסתר וואס אין וועלט איז מצד איר עצם מציאות[22] [וואס מהאי טעמא ווערט זי אנגערופן מיטן נאמען „עולם" (וואס דער נאמען פון יעדער זאך ברענגט ארויס זיין תוכן העיקרי) וואס איז פון לשון העלם[23]], טא ווי איז שייך אז דער „וראו כל בשר" לעת"ל זאל זיין מצד ענין הבשר גופא, וויבאלד אז דאס איז היפך פון גדר ותכונת (הבשר) העולם?

ז. זאגט דער אלטער רבי[24], אז דער „גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי" וואס וועט זיין בימות המשיח (ותחה"מ) איז „תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות".

ולכאורה: וואס איז דער דיוק „כל זמן משך הגלות" דוקא: דאס וואס דורך „מעשינו ועבודתנו" טוט מען אויף דעם „גילוי אור א"ס ב"ה בעוה"ז הגשמי", איז דאך דאס מצד דער מעלה פון מצוות [ווי ער זאגט דארט גופא אז „בעשייתה (של המצוה) ממשיך האדם גילוי אור א"ס ב"ה מלמעלה למטה להתלבש בגשמיות בעוה"ז"], איז מיט וואס איז עס פארבונדן דווקא מיטן „זמן משך הגלות"?

איינער פון די ביאורים (בדרך אפשר) בזה:

בכדי אז דער גילוי פון ימוה"מ ותחה"מ זאל זיין נרגש מצד טבע העולם גופא (כנ"ל סעיף ה'), איז עס דווקא ווען די המשכה אלקות שע"י המצוות (וואס די המשכה קומט לידי גילוי לע"ל) איז ניט ווי א צוגעגעבענע זאך אין וועלט [ד. ה. די מצוות טוען אויף נאר אז אין וועלט זאל צוקומען אן אור אלקי, אבער די וועלט גופא פארבלייבט ווי זי איז געווען פריער מצד איר התהוות, „עולם" לשון העלם], נאר אז די המשכה דורך דער מצוה זאל זיין אין אזא אופן אז זי מאכט איבער די גשמיות עוה"ז.

און דערפאר איז דער גילוי דימוה"מ „תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות" — ווייל דער ענין וואס איז דא אין מצוות [צו איבערמאכן דעם עולם גופא] איז עס (בעיקר) דורך די מצוות וואס מען איז מקיים בזמן הגלות.

ח. דער טעם וואס מעשה המצוות בכללות טוען אויף אזא המשכה וואס מאכט איבער דעם מהות פון וועלט:

דער תכלית הבריאה פון וועלט איז „בשביל התורה ובשביל ישראל"[25], אז

---

22) ראה תניא פל"ו „עד שנברא • עוה"ז הגשמי והחומרי ממש והוא התחתון במדריגה שאין תחתון למטה ממנו בענין הסתר אורו ית' וחשך כפול ומכופל עד שהוא מלא קליפות וס"א שהן נגד ה' ממש" כו'. וראה לקו"ש ח"ו ע' 22 ואילך.

23) לקו"ת שלח לו, ד. ובביאוה"ז להצ"צ ע' שנה: עולם ל' העלם כמאמרז"ל (פסחים נ, א) ע"פ (שמות ג, טו) זה שמי לעלם (לשון העלם ש)לא כמו שנכתב כר'.

24) תניא רפל"ו.

---

*) ולא „שנעשה" (משא"כ במרז"ל בה"א נברא עוה"ז) — **בהתחלת** התהוות שלו הוא עוה"ז הגשמי.

25) רש"י ר"פ בראשית. וראה גם בי"ר פ"א, ד. ויק"ר פל"ו, ד.

אידן דורך תורה ומצות׳ זאלן אויפטאן גילוי אלקות אין וועלט. קומט אויס אז דער גילוי אלקות וואס ווערט נמשך אין וועלט דורך ישראל און תורה, איז ניט קיין ענין וואס קומט אלס דבר נוסף צו איר מציאות — וואס ווערט וויבאלד אז דאס (דער גילוי אלקות שע״י ישראל והתורה) איז די כוונה און תכלית פון דעם וועלט גופא, הייסט עס דאך, אז דער עולם גופא (בפנימיותו) ״מאנט״ אז עס זאל זיך דורכפירן (זיין תכלית:) דער גילוי אלקות אין עם (דורך תומ״צ פון אידן).

דאס איין איז אבער ניט מספיק. וואס וויבאלד אז דער גדר פון ״עולם״ איז (פון לשון) העלם כנ״ל — אז מצד הבריאה איז איר עצם מציאות אזא וואס אין איר איז ניט נרגש דער תכלית וואס דארף אין איר דורכגעפירט ווערן, נאר אדרבה, מצד בריאתה איז ענינה העלם — קומט דאך אויס, אז בנוגע צו דער מציאות און ענין פון עולם גופא, איז די המשכת אלקות שע״י המצוות ווי א צוגעגעבענע זאך.

און אט די שאלה ווערט באוואונדערנט מיט דעם וואס מען זאגט אז דאס וואס דער גילוי דלעתיד טוט זיך אויף דורך ״מעשינו ועבודתנו״ איז עס (בעיקר) ״כל זמן משך הגלות״, כדלקמן.

ט. ס׳איז מבואר אין חסידות בכמה מקומות[26], אז בזמן הגלות איז מאיר דער כח המס״נ מער ווי בזמן הבית, ווייל דווקא דער העלם והסתר (פון זמן הגלות) רופט ארויס דעם גילוי פון כח המס״נ.

ווי קומט עס אז ״העלם״ זאל ארויס־רופן גילוי (פון מס״נ) — ״העלם״ און ״גילוי״ זיינען דאך הפכים? און כאטש אז דאס איז לכאורה א דבר טבעי, און ווי דער משל גשמי אויף דעם אז אין עקב שברגל איז דא די שליטת הרצון פון נפש מער ווי דאס איז אין ראש, דארף מען דאס גופא פארשטיין, פאר־וואס האט דער אויבערשטער אזוי איינגעשטעלט טבע הבריאה[27]?

איז די הסברה אין דעם:

בכדי אז עס זאל זיך דורכפירן די כוונת הבריאה פון ״דירה לו ית׳ בתחתונים״ אז די וועלט גופא זאל ווערן א דירה פאר דעם אויבערשטן אויך מצד איר טבע[28], האט דער אויבערשטער באשאפן די וועלט אין אזא אופן, אז אין איר זאל זיך אפשפיגלען איר כוונה און תכלית. און היות אז די כוונה וואס די וועלט איז באשאפן געווארן אין אן אופן פון העלם והסתר איז בכדי אז דערפון זאל ארויסקומען א העכערער גילוי — ״יתרון האור מן החושך״ — דערפאר איז די וועלט איינגעשטעלט געווארן באופן כזה, אז דוקא דער ״העלם״ זאל ארויסרופן (און זיין א ״כלי״ צו) א העכערן אור[29].

און וויבאלד אויך אין וועלט גופא (ווי זי איז נאך א ״עולם מלשון העלם״,

---

26) ראה בארוכה ספר המאמרים אידיש בתחילתו. ד״ה אני ישינה תש״ט. ובכ״מ.

27) בד״ה אני ישנה שם (ועוד), לפי שכח השכל מעלים על הרצון — פשיטות הנפש, משא״כ בעקב, ולכאו׳ כ״ה גם בנמשל בכח המס״נ שבזמן הגלות ע״ש. אבל ראה לקו״ש ח״ט ע׳ 75 הע׳ 30, שממ״ש בתו״א ו,בבחינה זו נקרא הרגל ראש כו״ משמע דהעקב (מצד פחיתותו) הוא כלי לבחינת תחלתן (וראה גם ד״ה אני ישנה סה״מ אידיש ספ״ד). וכן מוכח גם מהענין (דדירה בתחתונים) דדוקא התחתונים הם דירה לעצמותו מצד ההרגש דמציאותו מעצמותו שבעוה״ז, ומזה מובן גם בכח המס״נ כדלקמן בפנים. וראה הע׳ 31.

28) ראה בארוכה לקו״ש חי״ב ע׳ 73 ואילך.

29) ע״פ מ״ש בפנים יומתק הלשון בתניא פל״ו ״שימות המשיח .. הם תכלית ושלימות בריאת עוה״ז

איידער עס ווערט נתגלה די כוונה וואס אין איר) שפיגלט זיך אפ אז די כוונה פון העלם העולם גופא איז בכדי עס זאל נמשך ווערן אין אים א תוספות ויתרון אור (דורך קיום המצוות) — דעריבער איז דער גילוי אלקות בעולם (דורך קיום המצוות) פארבונדן מיט דער מציאות פון וועלט גופא.

און דאס איז די הסברה פון דעם וואס מען זאגט אז דער גילוי דלעתיד איז „תלוי במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות" — ווייל מצד דעם מס"נ[30] שבזמן הגלות ווערט אין דעם העלם פון עולם גופא ארויסגעבראכט און נתגלה, אז זיין כוונה איז דער גילוי אלקות הנמשך ע"י תומ"צ;

און דאס איז די סיבה[31] וואס די משכנת אלקות שע"י המצוות בזמן הגלות איז פועל (ביתר שאת) און איז זיך (מער) מתלבש אין דער מציאות פון „גשמיות עוה"ז"[32] גופא, ביז דאס קומט ארויס לעת"ל בגילוי, אז דער „ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר" וועט זיין מצד די תכונות און טבע הבשר גופא.

יוד. עפ"י כהנ"ל וועט מען פארשטיין דעם חילוק צווישן דער שייכות פון פ' שמיני צום סיום הסדרה פון פ' צו שלפני און דער שייכות פון פ' „זאת החי" צו דער פ' שמיני גופא:

אין די ז' ימי המילואים, וואס רעדט זיך בסיום פ' צו, האבן אהרן ובניו אפ־געטאן אלץ וואס ס'איז שייך צו אויפ־טאן דורך דער עבודה שלמטה, אויך די המשכה פון אלקות וואס ווערט נמשך דורך אתעדל"ת — וואס ווערט נכלל אין בחי' „ז"[33].

אבער דאס אלץ איז געווען ווי א הכנה און הקדמה צום „כבוד ה'", צו דער השראת השכינה במשכן ביום השמיני למילואים, אז דאס זאל זיין אין אן אופן פון „שמיני", ד. ה. אז בחי' האלקות וואס איז מובדל לגמרי פון דער בריאה, זאל ווערן פארבונדן (אויך) מיט די ענינים הבריאה (שבמספר) ז'[34].

שלכך נברא מתחלתו" — דלכאו' מה מוסיף ב„שלכך נברא מתחלתו" — כי ע"י הוספה זו דוקא מוסבר איך שהגילוי דימוה"מ ותחה"מ יהי' בהמציאות דעוה"ז גופא.

30) להעיר מהמשך תער"ב ח"ג ס"ע א'רפא ואילך.

31) בד"ה מצה זו תש"ז פ"ב (ועד"ז בהמשך תער"ב פע"ב. ובכ"מ), שביש הנברא יש דוגמת „ענין מציאותו מעצמותו ומענין נמצא בבלתי מציאות נמצא", ועפי"ז הי' אפשר לבאר (וראה לקו"ש חי"ב ע' 74 הע' 30), דזה מה שהעולם (מצד ענינו גופא) נעשה דירה לו ית' (אף שענין וגדר העולם הוא העלם) הוא לפי שגם בההעלם דעולם גופא (ההרגש דמציאותו מעצמותו) מתבטא מציאות העצמות.

אבל ביאור זה אינו מספיק עדיין, כי השייכות של היש דעולם (מצד ההרגש דמציאותו מעצמותו שבו) להעצמות, אינה מתייחסת לענין הגילוי (שהרי אדרבה: ההרגש דמציאותו מעצמותו שבעולם היא שאין לו שייכות לאלקות), ולכן: שייכות זו (של היש דעולם להעצמות) אינה מספיקה שמצד זה יהי' בעולם גילוי העצמות.

משא"כ להביאור שבפנים, ההעלם דעולם שייך (גם) לגילוי העצמות, מכיון שההעלם (בזמן הגלות) היא המעורר את גילוי כח המס"נ (שמצד עצם הנשמה המיוחדת בעצמותו ית').

32) תניא שם.

33) ראה לקו"ש חי"ב ע' 62 ואילך.

34) לכאו' א"מ: מכיון שהגילוי שביום השמיני, האור שלמע' מהשתל', בא דוקא ע"י ההעלם •, כנ"ל בארוכה, איזו שייכות יש (ומהו הצורך) בהקדמה דעבודת המטה בז' ימה"מ ?

והביאור (בקיצור עכ"פ): בכדי שיהי' לו ית' דירה בתחתונים שאלקות יומשך ויאיר בעולם בגילוי ובפנימיות, צריך ב' אופני עבודה: עבודה דמס"נ: ועבודה דכחות פנימיים, השגת אלקות אהוי"ר וכו': בהגילוי דמס"נ מתבטא איך שההעלם דעולם

• להעיר מפירוש"י פרשתנו ט, כג: הי' מצטער כו' והיו ישראל נכלמים כו' וראה לקמן הערה 41

אין דער פ׳ „וזאת החי״ וואו עס רעדט זיך וועגן חיות ובהמות טמאות וכו׳ און וועגן איסור אכילתם וטומאתם — דאָס איז שייך און איז אַ חלק פון פ׳ שמיני עצמה:

כוונתו גילוי אלקות, אבל להיות שהעלם וישות זה הוא צד השוה שבכל הנבראים, הרי אינו פועל ומגלה שגם תכונות וגדרי הפרט דכל נברא הם כלים לאלקות [ועוד: מכיון שעבודה דמס״נ היא באופן שאין מתחשבים כ״א מתגברים על ההעלמות והסתרים — א״כ אי״ז שייך לעניני העולם עצמן], ולכן צריך להעבודה דהשגה ואהוי״ר שגם גדרו הפרטי דכל נברא הוא כלי לאלקות.

ולאידך: העבודה דהשגה ואהוי״ר אינה מספיקה כי (נוסף ע״ז שהאור הנמשך ע״ז הוא אור שבערך הבריאה הרי) מצד העלם דעצם דעולם הוא הוספה על עצם מציאותו, ולכן צריך להעבודה דמס״נ שמבטא שגם העצם דעולם הוא כלי לאלקות ושיהי׳ יתרון האור — בחי׳ אור הבל״ג שלמע׳ מהשתל׳, שאי״ז הוספה על מציאותו שהרי ההעלם גופא מעורר גילוי כח המס״נ, ואי״צ ע״ז עבודה ויגיעה **).

ולכן ע״י הקדמת העבודה דהשגה ואהוי״ר שנמשך האור שלפ״ע העולמות באופן גלוי ופנימי בפרטי גדרי הנבראים (אף שההמשכה היא כמו הוספה כנ״ל), — שבכללות היא גם העבודה שבזמן הבית (כבד״ה אני ישנה שם) — הרי כאשר נמשך לאח״ז אור הבל״ג — ועד „ונגלה כבוד הוי״ לעת״ל — הרי זה שייך לא רק לבחי׳ העלם וישות העולם (שההעלם מעורר אור הבל״ג — שבכללות הוא בזמן הגלות —) אלא גם בתכונות וגדרי הנבראים.

וכ״ה גם במשכן שהוא תיקון לסילוק שכינה להיות דירה בתחתונים (לקו״ת צו י, ד. וראה המשך באתי לגני ה׳שי״ת בתחלתו): ע״י עבודת המטה שמתחלקת בכללות בז׳, ז׳ יהמ״ם, שנמשך האור שלפ״ע העולמות בתכונות וגדרי הנבראים הרי״ז ההקדמה שהשראת השכינה „וירא כבוד ה״ (פרשתנו ט, כג), האור הבל״ג שלמע׳ מהשתל׳ ביום הח׳ יהי׳ באופן של „שמיני״, היינו לא רק „בתחתונים״ (עצם דהעלם העולם) אלא גם בפרטי גדרי הנבראים — שבמספר ז׳ (וראה פירש״י ט, יד „להשרות שכינתו במעשה ידיכם כו״. ושם כט „כל הטורח שטרחנו כו״).

דער זיכוך פון עולם, ל׳ העלם, וואָס דורך דעם ווערט אַרויסגעבראַכט בשלימות אַז זיין כוונה איז צוליב גילוי אלקות — ד. ה. בחי׳ האור וואָס איז מובדל אינגאַנצן מהבריאה, דער זיכוך טוט זיך אויף דורך דעם וואָס ס׳איז דאָ די מציאות און אַ נתינת מקום פאַר (העלם יותר) חיות ובהמות טמאות כו׳ און פונדעסטוועגן איז דאָ דער „להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החי׳ הנאכלת ובין החי׳ אשר לא תאכל״ [35] [ובדוגמת מאמר רז״ל [36] אל יאמר אדם אי אפשי בבשר חזיר אלא אפשי ומה אעשה אבי שבשמים גזר עלי], וואָס דורך דעם ווערט דער זיכוך אויף אין דעם העלם וואָס גיט אַן אָרט צו חיות ובהמות טמאות; און ווי דער מדרש [37] זאָגט אויפ׳ן פסוק „זאת הבהמה״: „לא ניתנו המצוות לישראל אלא לצרף בהן את הבריות״ [וואָס צירוף דאָ מיינט זיכוך] [38].

און דורך דעם וואָס אין דעם העלם שפיגלט זיך אָפ זיין כוונה ותכלית, דער גילוי אלקות — דער רצון עצמי פון אַ אידן („אבי שבשמים גזר עלי״) [39] וואָס ווערט דורך דעם נתגלה[40],

**) להעיר מהמשך תער״ב שם (ח״ג) בהחילוק מה שהכלי ממשיך אור וגילוי והוא ע״י העבודה דתומ״צ בכלל, לזה שהכלי עצמה נעשה אור וגילוי ע״י מס״נ כו׳.

35) סוף פרשתנו.

36) תו״כ, ופירש״י קדושים כ, כו.

37) ויק״ר פרשתנו פי״ג, ג.

38) ראה בכהנ״ל אוה״ת פרשתנו ע׳ נב. ושם ע׳ נד בזיכוך ההעלם.

39) ולהעיר מאוה״ת פנחס ע׳ א׳רו בביאור מארז״ל אל יאמר אדם אי אפשי כו׳ „שאף שהי׳ לו רצון לזה הוא נמנע מצד גזירת מלך העולם וה״ז בחי׳ אתכפיא גמור דחשוכא ממש״.

40) עוד ענין בזה, דענין מפרסת פרסה היינו ההבדל דיהי׳ רקיע שיהי׳ מבדיל בין מים למים (נועם אלימלך סוף פרשתנו הובא באוה״ת פרשתנו ע׳ מח). והרי זהו בדוגמת ההבדל שנעשה ע״י הצמצום שעי״ז נכח להפוך את העלם הצמצום לאור, ראה בהמשך שם בסוף המאמר ע׳ תתקמב־ג. וראה אוה״ת שם ע׳ ס.

דאָס טוט אויף דעם גילוי פון „שמיני" [41], אז דער גילוי אלקות, וואָס איז העכער אינגאַנצן פאַר וועלט, ווערט נתגלה אין „שבעה" — עס ווערט „שמיני" — נתגלה ונתאחד אין דער בריאה גופא כנ"ל בארוכה [42].

און לויט דעם איז פאַרשטאַנדיק וואָס דער מדרש זאָגט אַז די חיות טמאות איז דאָס — „משה ראה את המלכיות בעיסוקן" [43], ווי ער איז דאָרט מבאר בפרטיות דעם חושך און העלם פון יעדער גלות, וואָרום דער אויפטו און גילוי פון זאת החי' גו' להבדיל גו' איז דער ענין וואָס טוט זיך אויף ע"י הגליות, וואָס די המשכה פון דעם קומט אַרויס בגילוי לעת"ל, כנור של „שמונה נימין".

און ווי ער איז מסיים אין מדרש: „ואת החזיר זו אדום כו' ולמה נקרא שמה חזיר שמחזרת עטרה לבעלי' הדא הוא דכתיב ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה".

(משיחת ש"פ שמיני תשל"א ותשל"ו. ש"פ אחרי ומאמר דאחש"פ* תשכ"ה)

---

41) להעיר מב' הפירושים בויהי ביום השמיני לשון שמחה או לשון צער — ראה מגילה י, ב. אוה"ח ריש פרשתנו. וראה ויק"ר פרשתנו (פי"א, ז. קרוב לסופו).

42) להעיר שבסוף פ' „זאת החי" נאמר „והתקדשתם והייתם קדושים" ופרש"י „והתקדשתם קדשו את עצמכם למטה", „והייתם קדושים לפי שאני אקדש אתכם למעלה ולעולם הבא".

43) שם, פי"ג, ה.

*) נדפס בספר המאמרים — מלוקט ח"ב ע' מה.